

hvorvidt det kan forsvares, men jeg maa dog derved bemærke, at, da den Lov, der er tilføjet i Grundloven staaer i Udfigt, og da dog Skattefriheden ikke kan blive ved at bestaae længere, end saalænge, som Lehnene bestaae som saadanne, vilde det altsaa have ligget i Lovgivningens Magt at fremskynde denne Lov om Lehns Ophævelse som saadanne, og derved tillintetgjøre deres Skattefrihed uden Bederlag, og det er saaledes kun en Anticipation deraf, som der er skeet ved nærværende § 8.

Jeg troer, at § 9 i første Affnit knytter sig meget nøie til § 8. Man har nemlig, idet Skattefriheden efter § 8 bortfalder uden Bederlag, fundet, at det ramte meget haardt de nærværende Besiddere, og man har da syntes, at de kunde faae Bederlag ved at tilstaae dem som deres Eiendom, hvad der egentlig tilhørte Lehnene. Samtlige disse Forhold ere jo vistnok ikke i nærværende Lovudkast, saaledes som det nu er affattet, ordnede saa fuldstændigt og principmæssigt, som det vel var ønskeligt, men Veien til igjen at give Afløsning derfor er jo ingenlunde lukket, thi den kan jo gives, naar den Lov kommer, som er fastsat i Grundlovens § 98, og hvorved da i ethvert Fald ogsaa de Byrder ville bortfalde, som nu blive ved at hvile paa de nærværende Lehnsbesiddere, uagtet de miste de Rettigheder, de have været i Besiddelse af. Saaledes vil jeg ikke nægte, at jeg antager, at det vel kan forsvares under særdeles Hensyn til denne Bestemmelse i Grundloven, at gaae ind paa disse Paragrapher, saaledes som de nu foreligge, uagtet jeg fuldkomment indrømmer, at det er en Sag, der fordrer moden Overveelse.

Pastor **Sørensen**: Jeg skulde ogsaa tilslade mig at fremsætte, hvorledes Sagen stiller sig for mig, naar jeg betragter første Deel af § 9 nemlig om de nærværende Besiddere af Lehn, Stamhuse og Fideicommisser skulle beholde denne Godtgjøreelse for sig alene og ikke for de følgende Lehnbesiddere, som der ifølge Forslaget er tilstaaet dem. Det er nemlig ganske vist, at naar det frie Hartkorn forholdes sig til det ufrie, som 1 til 7, følger deraf, at det maa være nogen Fordeel, om end kun en liden, at den, som har frit Hartkorn, tillige eier en betydelig stor Deel ufrit Hartkorn,

og jo større Forholdet er med Hensyn til Eiendommen, desto større bliver ogsaa hans Fordeel i sin Tid. Nu er det vel saa, at den forøgede Skatteindtægt gaaer i Statskassen, men selv da vil Hartkornet dog vinde; var den nemlig kommet Hartkornet i Almindelighed til Gode, vilde det være ganske klart, at det Tab, som det frie Hartkorn maatte lide, vilde det ufrie Hartkorn vinde, og saaledes den Eier af frit Hartkorn, som tillige havde 7 Gange saamange Lønder ufrit Hartkorn blive skadesløs. Da det nu sædvanligviis forholder sig saaledes, at det frie Hartkorns Besiddere have endog mere end 7 Gange saa meget ufrit Hartkorn, naar vi vilde tage Hensyn til de store Lehnbesiddere, er det jo dog ganske vist, at de ville ogsaa deri finde en Erstatning for det Tab, de lide. Men denne Erstatning ville de ikke kunne erholde strax, fordi den tilfalder Fæstere; men efterhaanden, som Stederne blive fæstede, eller gaae over til Selveiendom, vil det falde tilbage paa de tilkommende Lehnbesiddere, og altsaa maa derfor Tabet især ramme den nærværende Besidder af Godset.

Da Ingen videre ønskede at ytre sig over det foreliggende Affnit, gif man over til Afstemning hvorved,

1) § 8.

Det grevelige og friherrelige saakaldte Frihedshartkorn bortfalder uden Bederlag.

blev vedtaget med 25 Stemmer mod 2.

2) § 9.

Besidderne af Lehn, Stamhuse og Fideicommissgodser ansees med Hensyn til det for nævnte Bederlag som Eiere.

Hvor Eiendomsretten ved Arvefæste eller lignende Overdragelser er saaledes fordeelt, at Skattelettelsen hidtil er bleven deelt mellem de Lodtagne i Eiendomsretten, og altsaa den forøgede Skattebyrde nu i samme Forhold vil komme dem begge til Last, erhoder Enhver sin forholdsmæssige Andeel i Bederlagssummen for den ophævede Skattelettelse, hvilken Andeel Statskassen lader tilflyde Enhver især.

Er Eiendommen overdragen Andre til Brug, saaledes at Brugeren har at svare Skatterne eller nogen Deel af samme, har Eieren, uden at nogen ældre contractmæssig Bestemmelse